

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 40 (11238)

1980 чылдың февраль 16, суббота

1925 чылда
түзүлгөттөгү

Өртөз 2 коп.

Улут-Хем районда «Ан-Ту-руг» совхозтун анык мал-чоннары Петр Кудер Опулаа Седин онгу беш чылдың дөзүңкү чыныда бедик будуруңчулук ажилдап, Владимир Ильич Ленинниң төртүңгөн хунуңден бээр 110 чыл оюн куш-ажылчы чедишкенин уткуп, төрүүр чүс хойдан 95 хураганы, бир хойдан-на ортума-биле 2,5 килограмм дүктү кыргып алырын хүлээнгенер.

Малчынарның кыштаанда бо хунуңден ажил-иш хай-нышкыны, хой олдаашкыны массалык-биле эгелзэн. Төрүүр 468 хойнуң 300-ү төрзэн, оларның хураганы чыгыс-даа чидирг чек болуп, онча-менди дөртүгү турар. Ол чедишкенин хоочун сакманы Бады Монгушевна Көк-оолдун кирип турар улут-хуузу улуг. Онч хары ам 66. Ол чаш хураган дөртүгүр таласы-биле үр чылдарда ажилдап илгеш, чедип алган бедик арга-дуржулгазын анык сакманын терге куулдун-биле дамчыдып берип, аныктарның дагдынычызы болуп турар.

ЧУРУНТА: Б. М. Көк-оол дагдыныган комсомол сакманы Роза Семгич-биле.

В. ЧАДАМБАНЫҢ ФОТОСУ.

ХУРАГАННАР ОНЧА

Жанов аттыг совхозтун Холчук салырында 18 кодан шээр малдың 13 кодан төрүүр. Бо хунуңден илде хой олдаашкыны массалык-биле эгелзэн. Амга чедир 3 муң ажыг хой олдаан, оларның хураганы шупту очта-менди дөртүгү турар.

Жанов аттыг совхозтун удурутчулары мал олдаашкынының үзүңдө малчыларга дузалажыры-биле 37 сакмандыктерин чурттан. Оларның хой кези моон мурнунда чылдарда база ажилдап турган дуржулгазы, хоочун сакмандыктер бооп турар.

Мичанга совхозтун коданнарында төрөөн хойларның хураганы шупту очта-менди болуп турарында ол сакмандыктерин кирип турар улут-хуузу база улуг.

Бистиң НОРР. Т. НУРЗАТ.

СОҢГУКЧУЛАР ЧАГЫГЛАРЫ

Тываның ажылчы чоннары РСФСР-ниң болгаш Тыва АССР-ниң Дээди Советтеринге база улус депутаттарынын чер-чер Советтеринге сонгулдааларга белеткелдерин улам калбартышаан, онгу беш чылдың доостур чылын шалыпчы куш-ажылдың чылы болдурган, ону чедишкенин доозар, Ленинниң юбилейни болгаш Советтерге сонгулдаалар хунуң куш-ажылчы чедишкенин уткуп деп күзөл-соруктуг ажилдап турар.

РСФСР-ниң болгаш Тыва АССР-ниң Дээди Советтеринин депутаттарынын кандидаттарына база улус депутаттарынын чер-чер Советтеринин депутаттарына кандидаттарына республиканын эн эки оолдар, кыстарын ажылчы чоннарын куш-ажылчы коллективтери, хой-ниити организациялары, бир эп-сеткилдиг депшиктен, Амгы үеде коммунистерниң болгаш партия кежигүнү эвестеринин бузулбас блогунун ол кандидаттары-биле сонгукчуларын ужуражышкын хуралдары организациялар, бедик көдүрүлүшкүнүг байдалдарда эртип турар.

Советтеринин депутаттарына кандидаттарын политиктиг, ажил-херекти болгаш хууда мөзү-шнарларын сонгукчуларын хостуу-биле чугаалажып көөрүн, кандидатка чагылар киририн совет демократия болгаш сонгулда системасы хандырып турар. «Сонгукчулар боттарынын депутаттыг чагыларын бээр. Улус депутаттарынын Советтери сонгукчуларын чагыларын чугаалажып көөр, экономиктиг болгаш социал хөгжүлгөни планнарын ажилдап ылырда база бюджетти тургузарда оларны барымдаалар, оларнын күсүлсезин организация болгаш оларнын боттанып турарын дугайын хамаатыларга дындап турар» деп совет Конституциянын чогуур чүдүлгөндө айттып турар болгаш бистиң чуртувуста ыңчаар кылдындап турар.

Советтерге мурнунда эрткилзэн сонгулдаалар үзүңдө бистиң республиканын сонгукчулары 392 чагыгы ССР-ниң, РСФСР-ниң болгаш Тыва АССР-ниң Дээди Советтеринин депутаттарына кандидаттарга, 1744 чагыгы улус депутаттарынын чер-чер Советтеринин депутаттарына кандидаттарга берген. Республиканын Дээди Советтеринин депутаттарына берген чагыгларын 324-ү, чер-чер Советтеринин депутаттарына берген чагыгларын 1160 хирези күсүлсезинген. Артка чагыглар күсүлсезин чадазында турар.

Сонгукчуларын кириген чагыгларын эзугаар чурталганың 110 бажынары, 20 школа болгаш интернат, 5 яслилер болгаш садтар, 11 магазинер, 5 культура бажынары туттунган, хой көвүргүлөр, будурулгелер, хандырылга объектилер ажилдап кирген, орук тудурун, чаагайжыдылганы, кадык-шыгынын таласы-биле хой ажилдар кылдырган. Сонгукчуларын бо чагыгларын күсүлсезинге республика бюджетинден 6 млн. рубльди тускайлаан.

Сонгулдаалар бүрүзүнүн чугула чүдүл болур сонгукчуларын чагыгларын ажилчы чоннарын амыдыралчы эрге-ажыктарын, экономика болгаш культура хөгжүлгөни дүргөдиринче, Советтеринин ажил-агыжы чорудулганын улам экижидиринче сонгукчуларын сагыш салышкынын илергейлеп турар. Олар болза республиканын ажил-агыжыларын бар курлавырларын тып ажиллаарынын делгем аргаларын Советтерге берип турар. Ам болур сонгулдааларга Советтеринин депутаттарына кандидаттарга сонгукчуларын берип турар чагыгларын республиканын Советтеринин амыг куускомонары түнөп кылгаш, чаа чыштарын сессияларына бадыладыры-биле кирип ужурулуг.

Чагыгларын Советтеринин чаа чыштарын сессияларына кирири-биле белеткээрде, оларны амдан эгелеп бүгү тала-биле анализтен көөрү чугула. Чагыг бүрүзү ажил-агыжы чугула ужу-дузалыг, материал болгаш сан-хөө таласы-биле хандырылып болур аргалыг болур. Манаа база бир кол чүдүл болза кирген чагыгларын күсүлсезинген ылап тодаралары, олар-биле баш удур дугуржуру, күсүлсезин хуусаазын айтыр болгаш материалдыг хандырылга, ажилдадырышкын таласы-биле план, сан-хөө органдары-биле ыяк дугурушкан турары болур.

Чагыгларын бадыладырына белеткен тура, мурнундагы чыштарда чагыглар хүлээп алырынга кылдыганы ышкыш, ыңдыг ылазыл чок чүдүлдерин болдурбас херек. Моон мурнунда сонгукчуларын чагыгларын кылдыр ужу-дузалыг болгаш материалдыг, сан-хөө хандырылганын таласы-биле үндөзилгенин чүдүлдерин, ажил-агыжда, амыдырал чурталгада, күрүне эргелелин ажилында чептерин чайладыр таласы-биле сонгукчуларын санал-оналдарын чамдык Советтер чагыг кылдыр хүлээп аш тургулаан.

Советтерге сонгулдаалар хүнү чоокшулаан. Республиканын ажилчы чоннары Совет эрге-чагырганын органдарына эн төлөпиг кижилерин боттарынын бүрүн эргелиг төлээлекчилерин кылдыр бадылаары-биле чергелештир, сонгукчуларын кандидаттарга берген чагыгларын күсүлсезини дээш база бадылаар дээрин барымдаалары чугула.

Сонгукчуларның В. В. ЩЕРБИЦКИЙ-биле ужуражышкыны

Беш чылдың онаалдарын чедишкенин доозар дээш бүгү улустун демиселинге Украинанын ажилчы чоннары улуг салышкынын кирип турар. Бүгү совет кижилер-биле бир дөмей, олар ажилдын амыктыг чоруун болгаш шынарын бедилерин, экономиктиг хөгжүлгөни темпелерин дүргөдиринин курлавырларын ажилдап киририн күзеп турарлар.

Днепропетровск областын Баглей сонгулда округунун сонгукчуларын Украин ССР-ниң Дээди Советинин депутаттарына кандидаттарга СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, Украинанын Компартиясынын ТК-зынын бирги секретары Владимир Васильевич Щербичкий-биле февраль 14-те Днепропетровскке болган ужуражышкынын киржичилери СЭКП-ниң болгаш Совет күүсүлсезин иштики база лаштык политиканын иш-биле чүдүлгөтүп, В. И. Ленинниң төртүңгөн хунуңден бээр 110 чыл оюн төлөпиг уткуп деп күзөлсезин дугайын чугаалажып турарлар.

СЭКП ТК-нын Политбюро-зунун составына эш Л. И. Брежневти баштадыр күндүгү президиумга чыгылганар улуг сорук хандырышкы-биле сонгаан.

В. В. Щербичкийниң амыдыралчы орууну, куш-ажылчы болгаш хой-ниити ажил-чорудулганын дугайын Приднестровскын хамзаводунун аппаратчиктер бригаданы, депутатка кандидаттыг бүзүрөткөн кижизи Социалист Күш-ажылдын Мээлери А. И. Берженин чугаалаан.

Куш-ажылчы коллективтерде улуг көдүрүлүшкүнү дугайын ужуражышкында күзө чугаалаанар демделеп, болуңуң төртүңгөн хууңден бээр 110 чылды төлөпиг уткуп деп күзөлсезин дугайын чугаалажып турарлар.

Чымылларга чымыл-биле уткуп турган В. В. Щербичкий чүзө чугаалаан. Республиканын Дээди Советинге бистиң чоңу-вустун алдарлыг аңчыларын төлөпиг уламчылап турар кайгамчыктыг ажил-иш кижилерин — Днепродзержинск-кириин төлээлекчизин, бистиң партиянынын шыгалары-гай «дүртүгүчүзү. Совет күүсүлсезин баштыгы эш Л. И. Брежневти төртүңгөн, куш-ажылчы болгаш политиктиг дагышкынын эртен коол-рамын төлээлекчизин болуру улуг алдар кылдыр кезээле санал келгени болгаш санал-дап турарын ол онаалар демделеп турар. Бүгү совет кижилер-биле бир дөмей, Леонид Ильичи депутатка боттарынын бирги кандидаты кылдыр депшиктен Украинанын ажилчы чоннары ону Ленинниң булуштун политиктиг үзүлгүчүзү, чон-биле чарымбас холбаалыг, болуңуң чурталганын аңда турсады, онч чатай байла-нын көдүрүңгө. Чер кырынга тайбынын камгалажышкын болгаш бажыгларынын херзеге бүгү күжү бараалгалып чоруур үзүлгүчү кылдыр көрүп турарлар.

Украинанын улугу болуңуң

күрүне эрге-чагырганын дээди органы — Республиканын Дээди Советин онгу улус сонгуп турар-дыр. Амгы сонгукчуларын озагай чүдү — онгу беш чылдың доостур чымыл, СЭКП ТК-ны ноябрь (1979 чыл) Пленумунун салгын чарымсалгалыг соругуларын күтүсүр таласы-биле аажок улуг ажил, В. И. Ленинниң төртүңгөн хунуңден бээр 110 чылды төлөпиг уткуп деп күзөлсезин дугайын чугаалажып турарлар ол болур.

Бистиң чоңуус сонгулдааларга уткуптур чаагай сесткил-хоониг, социалист Төрзө чуртувус, онч төөгүгү ажил-ишкенин дээш дүрүм эзу-гаар чоргаларынышкынын бар чоруур деп, оратор демделеп, СЭКП-ниң Ленинниң национал политиканын тилдиргенин, бистиң чуртувустун улустарын бузулбас акыл-дуума эзуурун болгаш чалгыс экинчи чымылларын көрүңүз Украин ССР-ниң тургу-тулганын 60 чыл болгаш Украинанын Россия-биле катышканын 325 чылды байырлазын болу берген.

Социал-экономикаг соругуларын шийткээринге республиканын ажилчы чоннары-ның чедишкенин тодаралык көргүсүш, ол чедишкенин боттары чайгар чедип келбизин депутатка кандидат онаалап демделген. Ол болза Ленинни партиянын шыгал-тыгын удурутчулар-биле чоңу-вустун маалымдыг ажил-ишкени түнөп-дир.

Чедип алдыгын чүдүлгөни кезээле шүтүмүлчүлүк, бу-биле үрелеп келген бис. Бисте чептер, шийткээриниң соругулар бар болбайн аан.

Ужуражышкын хуралдары

Ак-Довурактын № 43 комсомол сонгулда округунун сонгукчуларын Тыва АССР-ниң Дээди Советинге депутатка кандидат, СЭКП Тыва обкомунун секретары Г. Н. Дологов-биле ужуражышкын хуралы Ак-Довурак хоорайнын Культура бажынары болган.

Депутатка кандидаттыг бүзүрөткөн кижизи — «Тыва даг-дугу тузуг» эргелелине парком секретары Я. И. Федоров депутатка кандидаттыг намызы, ажил-чорудулганы-биле чымылларын таныштырган.

Ужуражылга хуралына Ак-Довурактын № 1 ортукам школынын башкыны М. Р. Шапалова, «Тыва даг-дугу тузуг» эргелелине электроснабжар бригаданын бригадир С. Х. Лундуп, «Тыва даг-дугу» комбинаттын энергетинде партия организациянынын секретары В. А. Злобин болгаш өскөдөр-даа санал бергеш, депутаттыг кандидаттыг чагыгларын бергенер.

Хуралын түнөптинде депутатка кандидат сонгукчуларга өөрүп четтиргенин илергейтээш, оларнын бедик бузурел-дин шынамын бузуреткен.

Тыва АССР-ниң Дээди Советинге депутатка кандидат, «Тыва кобальт» комбинаттын гидрометаллургия дигенин аппаратчик В. С. Дамынов-биле сонгукчуларын ужуражылга хуралы Хову-Аксы суурун «Металлург» Культура бажынары болган.

Депутатка кандидаттыг бүзүрөткөн кижизи — «Тыва

кобальт» комбинаттын гидрометаллургия дигенин механик М. И. Сүчков депутатка кандидаттыг намызын, ажил-иш чымылларга таныштырган.

Сонгукчулар Н. Юзакон, К. Монгуш болгаш өскөдөр-даа депутаттыг кандидаттыг чагыгларын бергенер.

«УТКА 25 чыл» совхозтун сонгукчулары Тыва АССР-ниң Дээди Советинге депутатка кандидат, совхозтун директору И. П. Гончаров-биле ужуражышкын хуралы болган.

Депутатка кандидаттыг бүзүрөткөн кижизи — Арыг-Узуг көдээ Советинин куускомунун заргазы В. К. Оюн депутатка кандидаттыг намызын, ажил-чорудулганын сонгукчуларга таныштырган.

Ужуражылга хуралына сонгукчулар депутаттыг кандидаттыг чагыгларын кирип-ген.

Бүрен-Хеминиң № 71 сонгулда округунун сонгукчулары Тыва АССР-ниң Дээди Советинге депутатка кандидат, механизатор В. Т. Дузупей-биле ужуражып, чагыгларын бергенер.

Узус депутаттарынын Каа-Хем район Советинге депутатка кандидаттар СЭКП Каа-Хем райкомунун ийги секретары М. К. Лоржукбай, «Бур-дугаар» совхозтун трактористи К. Н. Монгуш, улутур ба-раанарынын магазининин салышкыны Н. Л. Найдан, хойжу В. Д. Саг сонгукчулар-биле ужурашкан.

Апрель 19 — Коммунисттик суботник хуну

ӨВҮРЖҮЛЕР КУШ-АЖЫЛЧЫ БАЙЫРЛАЛГА

В. И. Ленинниң төртүңгөн хунуңден бээр 110 чылдыг тураскалган коммунисттик суботникти апрель 19-та эр-тирер дээн Москваың мурнакчы будурулгелерин эгелзешкенин Өвүр районун ажилчы чоңу депшип, ол хун калдыг ажилдарын кылдыр куш-ажылчы коллективтеринге чугаалажып турар.

СЭКП райкомунун чашында төс кижиз составтын коммунисттик суботникти шаптын тургускан. Штабтын даргазына СЭКП райкомунун секретары Т. С. Донгатын тоюулаан.

Штабтын планын эзугаар хуралдар куш-ажылчы коллективтерде бо хунуңден эр-тир турар. Чижээлээр, септелгел-дугу үзүлгөтүгүн ажилчыларын — эртен кижиз

апрель 19-та коммунисттик суботникке үнүп, 840 рубльдиң ажалы кылдыр. Тууду-жулар кодуу малчын бригадаларда чурталга бажынары-нын, кажаа-хора септелгел-дугу, орук септелгел-дугу ажилдаарлар. Ажилдаан акызын-дан 180 рубльди онгу беш чылдың фондузуне шийткелер.

№ 6 КМБ-нын ажилчына-ры болгаш инженер-техник ажилдаачылар чокта чаа эртен хуралына суботник хунуңде кылдыр ажалын дугуруп алган. Бо коллективте ол хун чеден ажыг кижиз ажалыг унер. Олар куш-ажылчы байырларынын хунуңде фермаларга септелгел ажалын чорудар, а чамдык-тары көвүргүлөр септел

ажылдаарлар. Хуралдың кир-жикчилерин ол хун 1100 рубльдиң ажалын кылдып, онч 250-и онгу беш чылдың фондузуне шийткелерин хүлөнгөн.

Кадагайтын райпо коллективин коммунисттик субот-никти апрель 19-та эр-тирер дээн москвалык эгелзешкенин деген хуралын база чокта чаа эр-тирер. Хергелекчилер нитилелдин ажилдаачыларын ол хун 160 кижиз суботникке үер. Суур чаагайжыдылганын кирип, 600 рубльдиң ажалын олар ол хун кылдыр болган онч 490 рубльди онгу беш чылдың фондузуне шийткелер.

Бистиң НОРР.

СТО-80: ШАЛЫПЧЫ КУШ-АЖЫЛ

МОСКВА. (СЭТА норр. В. Нуликов). Республиканын куш-ажылчы, областтар-нын студент отрядтарынын командирлеринин байыскал-да болган бүгү-эвиле хура-лынын киржикчилери беш чылдың сөөлү чымылын сесткил Ленинниң эзу-биле ажилдап, шалыпчы куш-ажыл-биле демделер дээн күзөл-бодалын илереткенер. Эртен куш-ажылчы чай-нын түнөптин чугаалажып турар, олар арга-дуржулганын солкуп, тускай тууду отряд-тарынын дайынчаларын то-даргай соругуларын илер-дип, ол патриоттук шимчөө-жүңүн моон сонгаарыг хөг-жүлгөниң перспективаларын айтканар.

1980 чылдың куш-ажыл-чы сесткилдин программасын дугу болгаш аны-буру болур. Онгу беш чылдын ажилдагы кирер объектилеринге — ко-дө болгаш мелиорация тууд-ларына; транспорт будуру-лгелеринге болгаш уус ажил-агынын өскө-даа туудула-рына чайын 660 муң ажыг студентилер ажилдаар. Аны-к оолдар, кыстарын улуг отрядтары куска дугу ажилдажыга база кирип. Москвага болур XXII Олимпиа-оннарына база оол белет-келгени киририн дээш өрө-диге черлеринге ынаар чо-руткан студентилер аажо-жыг, улуг идел кылдыр хү-лөп көрүп турарлар.

Келер куш-ажыл сестки-ринге шийли алган тускай мергелдинин аайы-биле ажилдаар оолдар, кыстарын спешализааан отрядтары кол роль ойнар деп хура-ла демделген. Студентилер-нин хой-хай коллективтерин-ге бригада керөөзинин арга-зы-биле ажилдаарын шийткелди алырын тодаргай айткан. Оларнын хой кези шынар-нын болгаш амыктыг чорук-туң таласы-биле тускай атар саныг ажилдаар анаар. Ком-мунисттик куш-ажылчы от-рядтары моон сонгаар улам хөгжүрүр.

Школатыларын куш-ажыл каттыжышкынын шефе алыр — студентилер-нин кол хүлээлгелеринин би-рөөн. Ленинниң юбилей чымында тууду отрядтарынын дайын-чылары «СЭКП-ниң XXV сессиянын шийткелдерин амыдыралга боттандырар» деп Ленинниң Бүгү-эвиле заңду-га декледикип кирип. Совет улустун революсу, дайынчы болгаш куш-ажылчы адалы-нын төөгүдүр черлерин-биле похоттарын, ажилчыларын нити чурталга черлеринге болгаш клубтарга лекция, бе-седа номчулганын, агитка-лектилерин көргүзүлгелерин планга кирип айткан. Ук хуралга ВЛКСМ Тең-комитетинин бирги секретары Б. Н. Пастухов чүзө чуга-лаан.

ДЕННЕЛИН БЕДИДЕР

РСФСР-нин болгаш Тыва АССР-нин Дээди Советтеринге база чер-чер Советтеринге болур сонгулаларга чедир санын хонук арткан. Чөөн-Хемчик районун ажылы чону бо чузуда кампаныга багай эвес бедеткели чорудуп, сонгулалдар хуун болган В. Н. Лениннин төрүтүгүн хуундун бээр 110 чыл ооп төлөтүп күш-ажылчы челишкенин уткуур дөш күйнүшкенин ажалдап турар. Сонгулда кампанын челишкенин болуру партиягый организациягый болган политмассалыг ажылдык белине дендеде эртин турарынан, сонгучуларга табылгыр ажылдык дөштүгү чорутканынан кол хамаарып, ичиндеги партиялар, профсоюз болган комсомол организациялары өске кол кичээлгеи утканын турар.

Районун албан-органна-палары болган советтары эркен чымын чамдык аян-түндүктүн челип алган. Чаланын үс заводу, № 336 өркүч участогу, амырал-хан-зырылга комбинаты багай эвес ажылдап. Районун советтары, күрүнеге сүт сазарын планын 102,9 хуу күтүскөн. «Искра», «Большевик», «Аз-ан-Маалыр» советтер 60 та-лазы-биле дээр көргүзүлгө-лүг болган.

Хойжу бригадалардан 55 хойжу төрүтү үс башка олаштыр 90—135 хураганын камгаал алган. Октябрь 30 чымын советтун хойжулары А. Олар чүс хойга олаштыр 135 хураганын, М. Монгуш—124, «Аз-ан-Маалыр» советтун хойжуу А. Монгуш 114 хураганын ал, муракчы бол-ганнар.

Районун он бир сазычы-ла бир ичкес олаштыр чы-ла 3370 чедир кт сүтүт-ган. «Большевик» советтун саанчылары Т. Кара-Сал блр-инектен 3412 кг, Ч. Куулар 2970 кг, А. Иргит 2930 кг сүтүт саап, муракчы саанчы-адынга төлөтүп болганнар. Чөөн-Хемчиктер челип алган күш-ажылчы челишкенин-ге доктааган, онту беш чы-лып доолукчу чымын улам күженишкенин ажалдап со-рулганы салган.

Партия организациялары-нын уаурутагы-биле район-нун 14 көзө Советтер бол-ган Чазана, хоорай Совети сонгулаларга бедеткез ажы-лап чорудуп турар. Район болган хоорай Советтеринде 140, көзө Советтерде 360 ок-туттар тургустунган. Районга 16 сонгулда комиссиялары болган мында агитпунктулар ажылдап турар. РСФСР-нин, Тыва АССР-нин Дээди Совет-теринге болган чер-чер Совет-теринге депутаттарынын кан-дидаттарын чогуур хуураанын-а ажылчы чоннарын, күш-ажылчы коллективтерин бол-ган хой-ниини организация-ларын хурааларынан партия, совет ажылдакчыларын база буюрулгенин муракчыларын депшенткен. Оларын аразын-а буюрулгенин муракчыларын, АТБ чолаачы С. Я. Король-«Чыраа-Бажы» советтун хой-жуу В. Б. Сарытлар, Кара Марке аттыг советтун хой-жуу Ч. Ч. Ховалыг, СЭКП-нин XXII съездин аттыг советтун сазычы А. С. Б. Мон-гуш, оон-даа ескерлер Тыва АССР-нин Дээди Советинин депутаттарынын кандидатта-рынга депшенткен.

Советтерин сонгулаларын-га Хорум-Дог, Теве-Хая, Ше-ми, Чыгыш көзө Советтери эки бедеткели чорудуп турар. Мында-даа болза чамдык көзө Советтерин сонгула-ларга бедеткели ам-даа көп-как. Агитпунктулар дерилгези багай, оларга дежурныйлаш-кын токтамаал эвес. Сонгулда мурунуну масса-политиктиг ажылдарын төлү — агит-пунктуларын эв турары эвээш эвес. Мынзыг байланы Чазана хоорай Советинге, «Хөндергей» советтун агит-пунктуларын көрүп болур.

Сонгулаларга чедир санын хонук арткан турда, байл-мычар уругулар болза дымчап-даа таарымпа, бо та-лазы-биле айтырыгы үстүне көргөнис агитпунктулар эр-гелечилери, көзө Советтер-нин харысалгалыг ажылдак-чылары холга дарый ап чор-дар ужурут.

И. ДАЖИМАЙ,
«Шынык» көрр.

Агитквартира ажылынын

дуржулгазындан

ЧУРТТАП ТУРАР ЧЕРИНИН ААЙЫ-БИЛЕ

Сөөлү чылдарга Кызыл-Дар суурда корум-чурум үрөшкенин дыка кызыр-ган. Маана чон ортузунга кичиригге ажылдык доктаамаал чорудуп турары уау-дусалыг болган. Ичиндеги чурттап турар черинин аайы-биле кичиригге ажылдарып хой таладыг чорударына че-рооженир, чевеширлер чам-дык активтери чаа чүүлдер-ни дилеп тыч, бол-боттары-дан эки — чүүлдерин өөрчө-ап туралар. Маана холбай-тыр эки ажылдыг элден кам агитквартираларын Кызыл-Дар суурдан алап болур. Оларын бирөөн «Хемчик» агитквартираларын ажылдык дугайында чуталып көрөли. Суурда кичи амилгелерини пунктунун эргелечиси Ли-дия Монгушова Кочаа агит-квартираларын үш чыл уа-ды-тыр уаурутуп келген.

Оон бодуну кол ажылы — көзө экин. Чамыкка ол-бо чадалаларже чоруп, дүндө-де берге араан кижилер ка-рактап ала бокжудуга дерине-нелер хуурап адыр ажыл кы-рыпай чай чок алаар. Мы-чала-даа комсомолчу Кочаа хостугу уелерин калас өртти-рбей, агитквартира уаурут-хай-ниини алаагынан биз-дилег күтүскөн келген.

Агитквартираларын чурт-такчылары боттарынын ку-жу-биле саабыга мал чени-ни бедеткелинин үзүндө бу-дуга-бугу чымынган, сире-нелеринге өлөшкөң кичирип, а шолога олар чуу бедет-келинин үзүндө шөфталы-кенин доктаамаал органи-застан келген. Кышкы үе-де салбырын Кудукта хойжу бригаданын малчыны А. Хертектин коланын шеке а-лаш, орта уау дуганын чеди-рүп турар. Чоокта чаа ол малчынын калжанын көр-женин аштап берген. Амгы үе-де хой олодзашкын ол ко-лаңда гүлүктөй берген. Агит-квартираларын чурттакчылары малчыга эрелер баулаар ба-рып, дежурныйлашкын тургусканнар.

Чурттакчылар уруглары-нын өөредилге-кижизинде-лөгө оңа кичээлгеи са-лып, школа-биле уругулу ха-рызалалыг.

В. Н. Ленинни допчу нам-дарын өөрчир политөөрел-лери чурттакчыларын орту-зунда организациядан. Ону М. Кочаа боду башкылап ту-раар. Мында бүтү дымнакчылар хаара туттунар. Ол мын-ка херооженир ортузунда «Ше-вер холдар» деп даарышпа-болгуну тургустан. Ону Д. Адын-оол уаурутуп турар. Агитквартираларын чурт-такчыларын аразында корум-чу-румуну, арг-шевир, бажын чанын погачынды, картоп-ка, үнүш, өстүргөн эң эки өг-бүдө дөш чарышты док-таамаал чорудуп турар.

Агитквартираларын хама-рызалыг дөвөсөөрүнүн чурттакчыларынын нини хураалдарын квартал са-нында өрттирип, алаа соци-алист чарыштын түндө-лөрүнүн, корум-чурумуну, уругулар кижизиндеги, өскө-даа айтырылган чу-гаалалыг турар.

Мында хой-ниини ажыла-рында ишкелер кичирип турар активчилер хой. Оларга Болатмаа Калчымы, Зинаида Олуг-оол, Данаа Дакпай-оол, Иргит Болат-оол, Хертек Овер болган ескерлер-даа хама-рыштыр болур.

«Хемчиктер» № 3 агит-квартира-биле социалист чарыштыг ажылдап турар. Организация-массалыг ажы-ларын мычар план баулаар тургусканын түндүгүнче сөөлү үш чылдар иштинде оон дөвөсөөрүн корум-чу-румуну уаурутуп чок бол-ган. Уругуларын өөредилге-кижизинде экижөөн, Нити-зи-биле «Хемчик» агит-квартира ескерлерге уелер-лиг, эки ажылдык коллектив болу берген. Ажылдык мычар организацияга оон уау-рутуз көзө экин Д. М. Ко-чанын чогадыктыг ажал-ниини уаурутуу эвээш эвес.

Советтерге сонгулаларга бедеткелини үзүндө «Хем-чик» агитквартирада ажыл улам хайныккан. Сонгулда хуун төлөтүп күш-ажыл-чы уткуур дөш чарын кал-барган.

Б. БАРБА.

Д. ШУЛУУ,
Улау-Хем район.

БАМ-КЕЛИР ҮЕНИН ОРУУ

ХАБАРОВСКИЙ РАЙ. РСФСР-нин Дээди Советинге сөөлү болган сонгулалар сонда Ираксы Чөөн-Хемчик Байгал-Амур магистралынын тузунун зоналыга дыка уау ескерилер болтузун. Ургал—Амур-Комсомольск аразында демир-орук шугуу хуураалар эрке ажиттыган, тайгаларга хемнерин эрктери байганынтыг өвөрүткө-биле тузушкан, чаа суур-лар, станциялар болган эртер чөдөр көндү.

Чуурунта: рельстерин чаа эвөөнү салып турары. Ю. ЛИЗУНОВТУН фотоу. СЭТА-ның фотохрониказы.

НОМ ЛЕНИНИНАЗЫ

«Мен амыралым ном аразында эр-тип турар» — деп Москваны хоочун библиофил, дайын хоочуну Владимир Ники-форович Алексеев чуталаан. Барык 47 чыл дургузунда ол ном чып келген. Оон чып алган номнарын аразында Лени-наа кол чери элээн. Мында револю-циянын баштынчынын амыралынын болган ажы-чорудулаанын дугайында беш мун номнар, журналдар болган солун чүүлдер бар.

Владимир Никифорович тып алган чүүлдер-биле хой-ниини доктаамаал та-ныштырып турар. Ховар чаа солун ном-нар дугайында хой санын ажылдарын ол парлап үлдүргөн. Заволтага, фабрика-ларга, албан черлеринге ол дугайын чу-гаалып турар. Чурттуу библиотекалары-биле, музейлер-биле доктаамаал харыл-дааны ол тузуп келген. Бодуну библио-теказын ужен хире ховар номнары ол Москвада В. И. Ленинни Төп-музейинге бедетке берген.

ЧУРУНТА: В. И. Алексеевтин өгдү Ва-лерий-биле турары. Огу адазы ушкыш база-ла номга ынак. Валерий Алексеев 1905 чылдагы революциянын дугайы-на материалдарын чып турар.

И. ЗОТИННИН ФОТОУ.

СЭТА-ның фотохрониказы.

Амгы болгаш келир үеде

КЫЗЫЛ КАНДЫГ БОЛУРУ?

Бистин республиканын на-йысчалы Кызылдан өскө-ластарын болган автоном-мун республикаларын-даа төп-те-ри-биле дөшөр болза, анык хоорай деп болур. Эрткен чы-лын Кызылдын үндөсөлөг-түн тургустунганында бээр 64 чыл болганын билдир бис.

Кызылдын төөгү 1914 чылда эгелээн. Оон баштайгы ады Бело-парск турган. Баштайгы чылдарга хоорайга чутга чы-гыс-чангыс деп, кышкы бе-зин чок, тарамы бажынар туттуруп турган. Ужен чылар эгелер турда, Кызылга чут-галар, тодаларга, Ленин, Штеиник (амгы үеде Ште-ин-Кравченко), Кызыл партия-аннар болган Кочетов куум-чулары хевирлеттерин тургу-стунган. Ола үеде Тыва Арат Республиканын найысчалы Кызылда чутуе үш мун ажыл кижжи чурттап турган. Мында-даа хоорай ылчын чурттуу административтиг, экономик-тиг болган културтуг төвү болур үлөөлөгенин күтүскөн, бодунуп палкын хөгжүл-дөшкө киркичкен турган деп болур.

Совет Эвилелинин саста-мын Тыванын эки тура биле каттыжып киргенинин соонда Кызыл шалкын хөгжүп эге-лээн. Коммунист партиянын болган Совет чазактыг Лени-ни национал политиказын чайгылдып чок боттанышкы-нын болган совет уаурун акы-думамышкы найралы-нын ачылында хоорайга үлөт-пүрүн, култура-чырымыш-кынын, калык камгалаанын тузугулар калбарган. Кыска хуураанын иштинде алаа шко-лалар, амилгелер, уругулар ал-бан черлери, сазыг четкиш, библиотекалар, клубтар ту-ттуган. Хоорайнын дөвөсөө-ри калбарган.

Ам Кызыл бистин чурттуу өскө-даа автономунт респу-бликаларын болган өблөстөр-үн төлөри мынкан, амгы үе-нин социалист хоорайны бооп турар. Хей кат уаурут-туртталга бажынарнын не-мекчери-биле чергелешир оон чурттакчы чоно баа өлүп, бо хүнүнде 66 мун ажыл кижжи

чедир санаттырып турар.

Бистин республиканын на-йысчалы моон сонгаар кам-чаар хөгжүрүл, калык-ка-лыг тузугулар алаа немержиле-п алаа агитпунктуларга солун болуру чутга чок. Сөө-лү чылдарга Кызыл хоорай Чингине лан баулаар ту-тту-нун эгелээни айтыр черек. Ол планы 1966 чылда ба-дылан турган. Амгы үеде ону-дөш көрүп турар бол-ган ол планын баулаар Кызыл чоокку 25—30 чылдарга хөг-жүрү алаар. Кызылдын чурттагындары 1995 чылга чедир чүс мун четкен турары көрдүгөн. Хоорайнын төп ке-зө, чөөн болган муруну ра-йоннары улам хөгжүр.

„УЛУГ ЧАЛГЫГ ТЕВИИ-БИЛЕ“

Чылдар болгаш кижилер

УЛУСЧУ
ТЕАТРАЛ
КӨРҮАДЕЗИ

(Филармонияны
концерт залына)

ФЕВРАЛЬ 16-ДА

Кызыл-Мажар улусту

театры

Ч. Ондар

«ЭЭП КЕЛГЕНИ»

(Тыва дыла)

Эгелээр 16.00 шакта

Халдаггайтын улусту

театры

М. Балжнев

«КУДЭЭ БИЛЕ КЕЛИ»

(Тыва дыла)

Эгелээр 11.00 шакта

«О. Шынаа» союктун шим

коллектив

К. Куажы

«ДОЛУМАНЫ

ХУУЛААНЫ»

(Тыва дыла)

Эгелээр 13.00 шакта

Чалааняч улусту театры

К. Куажы

«ДАЛАЙ ДУВУНДЕ

ДАГЫНА»

(Тыва дыла)

Эгелээр 15.00 шакта

Тазини улусту театры

О. Саган-оол

«КАПЫН-ДАА БОЛ,

ТЫП АЛЫР МЕН»

(Тыва дыла)

Эгелээр 17.00 шакта

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ФЕВРАЛЬ 16-ДА

БИГГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДА

10.00 — «Уест. Информатив

программа 10.50 — XIII кыш

кыш олимпий ойнаарында 11.10

— «АБВГДейка» 11.40 — «С»

дерге, ада-нелер» 12.10 —

«Скрипка ойнаар үнүлүлөр»

Делег конкурстарынын лауре

ады. О. Кыска күрүсү, 12.55

— «Спортлото» тиражи, 13.10

— «Поэзия», 14.00 —

«Музыкалыг» абонент, Ф.

Шопен, Дамыдалганы

РФСР-ин алдарлыг артист

профессор В. Горностасов чо

рулар, 14.45 — «Москвиче

херезен» 16.00 — Бүгүн деле

гация 16.15 — «Хүннүң аламе

ары» Дамыдалганы биология

этерминерин кандидаты Г. М.

Проксуркова чорулар, 17.15 —

«Дип истказы — калын хаан»

Мультифильм, 17.35 — «Уе

Программанын протезы, Дам

чыдалганы таймбыралчылар

Е. Сивинский, Д. Белов чору

лар, 18.10 — «Силерни чага

арымыз билес» Мультифильм

программа, 18.45 — «Билин

гир-даа бол элестиге» Дамч

ыдалганы профессор С. П. Ка

пила чорулар, 19.55 — Ивано

Франкович В. Стефанак аттыг

педагогика институтунун «У

чулукча» ансамблинин кон

церти, 20.10 — «Бистиг тайм

бырымы» Дамчыдалганы по

литивтик таймбыралчы Ю. А.

Летунов чорулар, 20.55 —

«Чурукчулар дугайдына чуга

лар» А. Г. Венедиктов, 21.30 —

XIII кышкы олимпий ойнаа

рында. Фигурлуг чунгулаз

нында. Кыска программа, 22.30

— «Уе. Информатив программ

а, 23.15 — XIII кышкы олимп

и ойнаарында, 23.30 — 01.00

— Уран чугулаздык ойнаа

болгаш артист амынтарын кон

церти. Төтенде — медалер.

«АГААР»

Бүгүн республикада бүргөп алыр. Барыш чүк улганыштын хаттыг — аргын сел куладала 1-6 метр чедер. Агарында температуралар барыш талкы районнарга 20-25, өске артыккарында 11-16 градус соок болур. Кызыл элэр булуңтаар, чабас. Язы-бур улганыштын хаттыг жүжү кошок. Агарында температуралар 23-25 градус соок.

Рекламу В. С. ШАРАВИН.

КИНО

ФЕВРАЛЬ 16-ДА

«НАИРАЛ»: «Пнаф» 9.30, 11.30, 13.30, 15.30, 18.20, 20.50 шактарда.

«ПИОНЕР»: «Делегейде эн дээр Карасон» 9.30, 11.30, 13.10, 15.00, «Каргис шагала өгөнер» 16.50, 18.40, 21.00 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Ак бөрүлөр» 15.00, «Тайга тоожуу» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«ВОСТОК»: «Киночымында» 15.00, «Улуг назым оол» 16.20, 18.10, 20.00 шактарда.

Тираж 17865. Чалар № 75.

СОЛОН НЕДЕЛЯДА

6 КАТАП УНЕР

БРАТСК ДАЛАЙ ЭРИНДЕ

Ол санаторий Сибирде сурагы бар чылдар дыштанып чыгарып бирээ. Аңаа кышкы, чыгы уелерде хей-хей сибиржилер барып дыштанып, калыкшылып селтип ап турар.

Ол бистин Төрөөн чуртувустун чөөн чүгүндө аңаа хойорай — Братскиен ырак авесте, кайгачык чараш бой-дус чуртумдиг черде турар болду. Мурнуу чүгүндө Братск далай чаптыган, өске талаларын хазы, аңаа кышкы ыштандардан бүткен арыг-таагай агаарыг арга-арыг бургаз. Бо торук аңаа ыжым-шөдөн байлаады болган бир аны микроклиматты тургускан. Санаторий (мурнууда аңаа дыштанып бажыны турган) тургустууганындан бээр дөрт чыг эртин, сибиржилерге сурагыж берген. Иркутск, Новосибирск, Томск, Чита, Кемерово, Ангара, Братск, Усть-Илимск, Усолье, Абакан, Барнаул ыш-каш улуг хойорлардан аңаа хей дыштаныкчылар кезп турар.

— Даскиндир турар микроклимат арыг кижилерин организмигге таарымчалыг салдарын чедирип, маңаа келген сибиржилер бо черин агаар-бойдузун өскөлөөсө, келген доразин таарым бээрди — деп, санаторийин директор чугаалаар болду.

Аңаа чуректин болгаш хандары аарыларын база тынып ойнаарынын аарыларын эмээр. Эм аймаан аягындай турар. Физиктиг аргаар биле, — аектир-биле эмээр, он шаа аны-бур ванналар, душтар, массаж кылар кабинеттер чуртун өске курорттары биле дөмей, харын-даа чамактары артык шынарларын. Аңаагыл массаж кыларын бузуг мас-терлери аялдап турар чор-

С. ДУКЕМЕ, персоналдыг пенсионер.

БАШТАЙГЫ АЛДЫН МЕДАЛЬ — СОВЕТ СПОРТЧУДА

Лейн-Плосиде эртин турар XIII кышкы Олимпий ойнаарынын баштайгы алдын медалын совет спортчу Николай Змитов чаалап алгаш, командада эш-өөрүгө эки үлө-герин көргүсөн.

Красногорск чурттуг, 24 харлыг студент Николай Змитов 30 километрин хаан оруун 1 шак 27 минута 02 секундда эртек, Олимпий ойнаарынын чемпиону атты чедип алган. Оң командада эки хаанна маңаарыг Совет Зөмлектин каш диктор чемпиону Василий Рочев ийги черде. Василий 1976 чылда Исебрунка болган Олимпий ойнаарында бо хемчээле 10-гү черин ээлзеп болгаш.

Белгариандан келген 21 харлыг хаанчы Иван Лебанов күлөр медалын эдилекчи болган.

ЧУРУКТА: XIII Олимпий ойнаарынын баштайгы алдын медалын эдилекчи Нико-

лай Змитов.

СЭТА-ның фотохроникасы.

Аяк шайны Артап ора...

Сонуургактарга

ХАВАННЫ ХАЛДААШКЫНЫ

Ол черниң аңгылар инспекциянын баргасы П. Пронин баштаан болук аңгылар черлик хаваннары бээр картошканы машинага додур чүдүрүп аңаа, арга-ыш кезип чораннар. Аңаа олурган кижилерин бирээни хенертен харда хей истер көрүп каан. Доразини чамак чүвени билч кааннар: бөрүлөр азымы черлик хаванна халдап турган хире болган. Оларны истеп чорупканнар.

Каш-ла минута болганда шөлдө хаванназын сизекчи бөрүлөр бузуп алаан турган аңгылар эскерип каан.

ЭЭЗИНГЕ БОЛУШКАШ...

Азырал анык чааным үш метр узун дуртук чыла-биле демисаллаа минута иштинде эртек. Болдунун ээзини 14 харлыг огул мыл адагын олурда, он камгалаар дээр, аңаа харагы чыла-биле селгирип алган.

«КУСКЕЛЕР»

(Болушкун бир уругулар аял-саягында дүштөн чен мурнуу болуп турар).

ПОВАР. (Пашта былааным булгаашкан). Ам база эндерлиг келерде ирги бе? Шугут халас чеменир столовалык кылды алган улус шыкжалык бо. Эртелекчи-даа калчар, чилдир чүвени, дуу домекте хем-дин-ле мынаа, а кассирге...

ПОВАР. Бүгүн кассир база чүм-хуулар эскен кагды. Чүм-даа эртар деп бе.

Завхоз. Ажым-биле чугаалаарга, күскелер-биле дөмей улус-тур бис ийле. Бичилеп дайыгалап-ла турар.

Эртелекчи. Менде-ле хаван чок. Ол байтык хөк дээр идым бенин чок. Мен-не чүве дайы-вап мен.

ПОВАР. Мени дайыгалап турар деп боллар ижи черде алаптар алаар чүве мынаа бол.

Эртелекчи. Ычанамай хан-чаар, Сатова. Күске-күжүгө бистери домейл турары окта шын эвес-тир.

Завхоз. Шын чүве шын-на болбай.

ПОВАР. Мону меккомга көр-аз чүр, Иргитовна?

Эртелекчи. Бо завхоз болу күске шыкшай дайыгалап тур мынаа...

КЫШКЫ АРГАМ

Кылар бедни хавананган Кышкы аргам кезип бээр мен. Шини, поште хыра-хыры Чивендиржип имнешкен деп. Чайыр менгүн херел чырымын Чажып, саарып, кылалдыр дым.

Амдырал мында база Ажым-биле меннип шуу-лаан: Байрамдан херечи бооп, Майтак койгун маңаап эр-тер.

Кыска дилги кыймылга кээп Кызаш кыгаш, чиде хо-нар.

Бо чылдың февраль 9-га

«Аяк шайны артап ора» деп арынга үнгөн, малчын Иргит Ойду Норбуун тыныкты-

рынын харызы: 1. Хөвүрү.

2. Времелиг сүт. 3. Кини ба-мы. 4. Сыын. 5. Эгээ. Тымы-

аыктыг харызын чангыс-даа кижиче чөве тыппап бол-ган.

Интермедия

(Кассир-карип кээр). Кассир. Кыстар чүм чаннап олурары?

ПОВАР. «Күскелер» апарган-дыр бис. Ажым-биле бажым-нарымысче дайыгалап турар. Ам чаа завхоз ийле дидир.

Эртелекчи. Ийле. Мен база дайыгалап Адыр кулактарым бо-тур.

ПОВАР. Чүле мекком хура-лы болуп шык.

Кассир. Ол завхозуларын мекком келгундүгүн чал-дыры болалар. Оон башка бажымсече-сүт кулар хире-дир.

Эртелекчи. Чугаа хураа бол-аун харин. Мени дөктүр си-лер, кыстар!

ПОВАР. Мзон солгаар оң ит-хаваннарыг чүм-даа ар-тырбас мен. Оон орунуга дап-тын калалар иткэ каап бээр мен.

Эртелекчи. Харын ол чүм оон. Күске-күжүгө деп алган.

Кассир. Харин дөктүр лаан. Ону амдактыг херээ аяк.

Чат берген улус-биле паргыл-дажын турар шыкжалык.

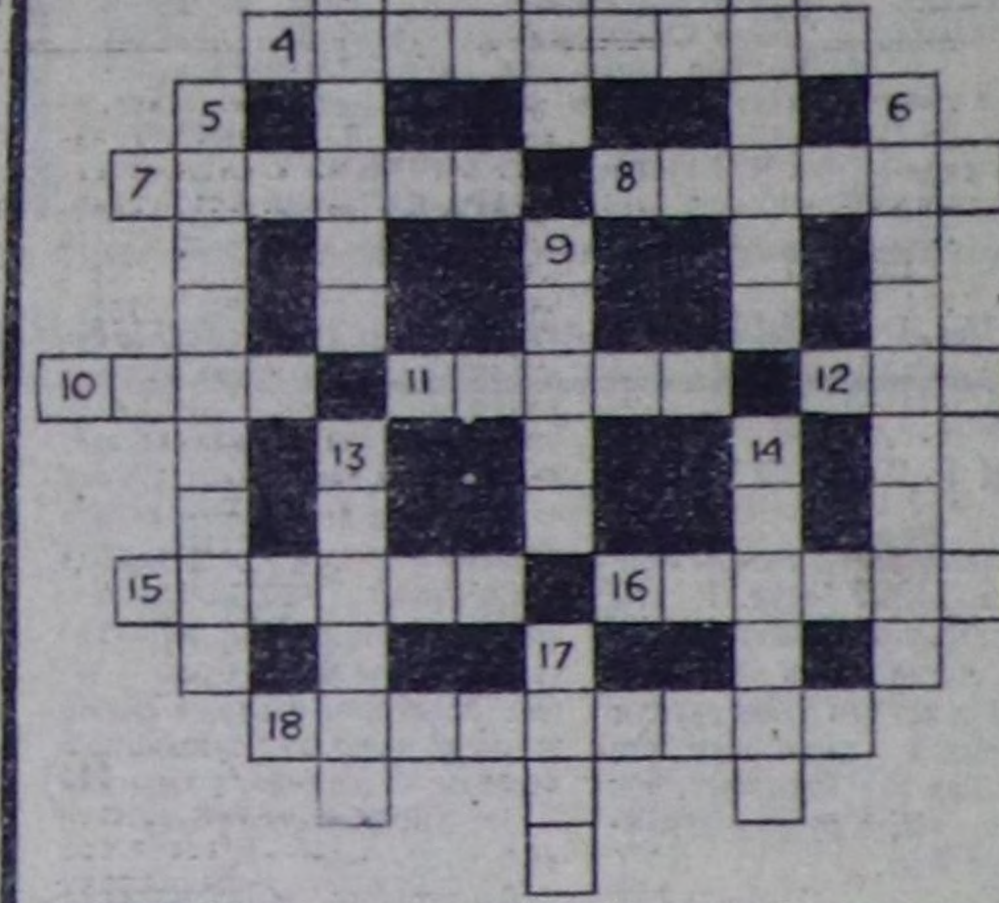
Эртелекчи. Харын мындамы ол-дур. Черле көрүп турган!

М. БАЙН.

КРОССБОРД

Доора дургаар. 4. Улуг орус шугуру. 7. «Калган уруу» деп тоожуучу маалдыр. 8. Филиппин ор-тулуктарда хойор. 10. Тывада аңгычаш. 11. «Гавуерин аян-дыг» деп номун автор. 12. Химият элемеит. 15. Чогагай ады. 16. Совет чурукчу. 18. А. С. Пушкинниң шүтү.

Узун дургаар. 1. Совет космонавт. 2. Сон-гу Америкада хем. 3. Уер хажум хересел. 5. Совет композитор. Социалист Куп-ажылдыг Маалдыр. 6. И. В. Гогольун «Ревизор» деп комедиязын маалдыр. 9. А. С. Пушкинниң шүтү. 13. Би-Хемде суур ады. 14. Чык ат-летикаа делегейин чаа ре-кордукуу. 17. СССР-де хем ады.

Бо чылдың февраль 2-де «Шыгаш» үнгөн кроссбайворд-тун харызы:

1. Тока. 2. Артыш. 3. Шари. 4. Ыгыржак. 5. Кас. 6. «Союз». 7. Запорожен. 8. Школовский. 9. Иод. 10. Дон. 11. Нарин. 12. Нама. 13. Азас. 14. Сафигун. 15. Мыйгак. 16. Кулажы. 17. Ынаа. 18. Аары. 19. Ыраажы. 20. Ыт. 21. Тарыс. 22. Селена. 23. Ангела. 24. Арайыт. 25. Мыгара. 26. Арыска. 27. «Кав-каз». 28. Завол. 29. Долзат.

Бо кроссбайвордту Каа-Хемден Л. Дачной-оол, З. Хен-чи, Тандаман С. Марчун, Уугу-Хемден Л. Давалай, Н. Ажы, Д. Конар, Кызыл райондан П. Сонам, Ойраден Ч. Монгуш, П. Сат, Тес-Хемден Г. Оюн, М. Соан, Эрменден Р. Ижи, Барым-Хемчинден Л. Ооржак, С. Шуржы, Бай-Тайгалаан Ф. Хондурай, М. Сонам, Кызыл хойрайдан Ш. Сырат, А. Кыр, Шара-Хөөлдерин өг-буази болгаш өске-даа он-он пом-чукчулар шын тылкалаар.

Редакцияның адреси:

Кызыл, Шетякин-Кравченко куудумчуу, бажы № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редактору 2-24-63, редактору оралкыларынын 2-35-24, 2-31-75 харыскалыг секретарынын 2-23-35, секретарынын 2-23-35, харыгаш амыдыра болгаш тургучу кидиктеринин 2-37-13, пропаганда кидиктеринин 2-31-75, культура кидиктеринин 2-23-54, колдз амыл-егий кидиктеринин 2-21-47, чедир кидиктеринин 2-31-75, чага кидиктеринин 2-41-27, информация кидиктеринин 2-20-60, корректорларынын 2-27-41, бухгалтерия кидиктеринин 2-12-45, солун келбей барганда 2-32-75, телефонче долгаш.